

C V E T J E

z vertov sv. Frančiška.

Časopis za verno katoliško ljudstvo,
zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška

S privoljenjem cerkvenih in redovnih oblastí
vrejuje in izdaja

P. Stanislav Škrabec,
mašnik reda manjših bratov sv. Frančiška.

VSEBINA 5. ZVEZKA

Cerkveno leto (Dalje)	129.
Spomini na moje romanje v Sv. Deželo.	
29. Slovesen vhod patriarhov v cerkev božjega groba. Noč v tej cerkvi	135.
S Kitajskega (Dalje)	138.
Naša Kostanjevica. Zgodovina cerkve in samostana.	
3. Cerkev in samostan prevzamejo patri karmelíti	141.
Cerkev na Kostanjevici pred 200 leti (podoba)	145.
Sv. Nikolaj in njega češčenje.	
II. pogl. Cerkveno češčenje sv. Nikolaja	150.
Tretjerednica Marija Laznik	156.
Priporočilo v molitev	159.
Zahvala za vslišano molitev	159.
Rimsko-frančiškanski koledar za leto 1906. Mesec maj	160.

V GORICI
Hilarijanska tiskarna.
1906.

Izhaja v prostih obrokih. Stane cel tečaj (12 zvezkov): **1 K 50 h.**
Naslov za naročila: «Cvetje», frančiškanski samostan v Gorici

Nekoliko eksegeze.

V odgovor č. p. C. L. (Konec).

Naposled imava govoriti še o tem, kaj se da povzeti iz nasprotja *οἶνον* in *πνεύματι* itd. „S samostalnikom“, pravite, „se soglašata samostalnik, z glagolom glagol“. To je res, le da se ne more sklepati iz tega nič proti moji razlagi, pač pa kaj zanjo. V protistavi nista le samostavnika zase in glagola zase; v glagolih tudi ni pravega nasprotja, saj sta nekako sinonimna. Nasprotje je mej *μεθύσκεσθε οἶνον* s tem, kar je tega nasledek, in *πληροῦσθε ἐν Πνεύματι* z dotičnem nasledkom. Ne polnite se z vinom, kar zbuja razberzdanost, ampak polnite se s Sv. Duhom, kar zbuja duhovno veselje, ki se razodeva v pobožnih pesnih in molitvah. Napolnjenje s Sv. Duhom je tudi nekako vpijanjenje; na binkoštni praznik so rekli zasmehovavci o apostelnih, da so mošta polni. Eno vpijanjenje se torej drugemu nasproti stavi in le o vpijanjenju, enem in drugem, je govorjenje, ne pa o lastnosti vina samega na sebi, ali o lastnostih Sv. Duha samega zase. Vse to kaže jasno popolno opravičenost moje prestave: „Ne opivajte se z vinom, v čemer je razberzdanost“. To je torej pravi dokaz iz konteksta in s tem upam, da je stvar dognana in da sva sporazumljena. Dovolite mi dostaviti le še nekaj splošnejših opazek o vinu in treznosti, posnetih po naukih sv. Pavla in sv. pisma sploh ter tudi po najnovejših knjigah o aljkoholizmu in abstinenci.

Ke bi bil sv. Pavelj res mislil, da je, kaker že koli, v vinu, tudi zmerno vžitem, nečistost, bi bil brez dvojbe toliko vesten, da bi bil to pijačo prepovedal prav tako popolnoma, kaker jo je Mahomed, in kaker jo prepovedujejo dobri guttempljerji. Ali sv. Pavelj je ni prepovedal, torej ni imel take misli in napak ravnaajo, kateri mu jo pripisujejo. Res je sicer, da veli Timoteju za r a d i b o l e h n o s t i piti malo vina, ali dovoljuje ga naravnost tudi zdravim, seveda n e m n o g o , ne toliko, da bi se opili; 1. Tim. 3, 8: „Diaconos similiter pudicos, non bilingues, non multo vino deditos; Tit. 2, 3: „Anus similiter in habitu sancto, non criminatrices, non multo vino servientes“. To so jasni izreki, ki ne potrebujejo razlage; po takih moramo razlagati, kar razlage potrebuje. In to velja seveda o vsem svetem pismu.

Zderžanje priporoča Bog že v starem zakonu, ali zapoveduje ga ne, razen v posameznih primerih. O nazirejcu, ki je svojo obljubo izpolnil, pravi naravnost (Num. 6, 20): „Post haec potest bibere Nazaraeus vinum“. Ali bi Bog to dovolil, ke bi bilo vino strup, ke bi bila v vinu nečistost? Seveda stoji zapisano tudi (Prov. 20, 1): „Luxuriosa res vinum“ — „*Ἀκόλαστον οἶνος*“, ali: „*ἀκόλαστον* generaliter dicitur de prodigo, lascivo et intemperante... tanquam sensus sit, ex vinu in moderate sumpto homines velut impelli ad quodvis genus intemperantiae ac temeritatis“ (Estius). V hebrejščini stoji za „*ἀκόλαστον*“ beseda, ki pomeni: „d e r i s o r v e l i l l u s o r“, „zasmehovavec je vino“, kar bi nečistost celo izključevalo.

Tudi, kar se bere v svetem pismu (Prov. 23, 30–32) najostrejšega v tej zadevi, je umeti o vinu neprevidno in nezumno vžitem. Vsaka reč je dobra le v svoji meri; tudi najboljša škodi, ako to mero prestopa. Omne nimium vertitur in vitium. Tudi voda škodi, če je človek preveč pije. Pred nekaj leti jo je pil tu



CVETJE

z vertov svetega Franciška.

XXIII. tečaj.

— V Gorici 1906 —

5. zvezek.

Cerkveno leto.

P. S. Z.

(Dalje).

Velikanoč sè svojo osmino nas navdaja z dušnim veseljem nad vstalim Zveličarjem in našim odrešenjem. To veselje se ponavlja še dve nedelji potem, a tretja nedelja po velikinoči primeša temu serčnemu veselju neko otožnost, ki navdaja vse duhovno opravilo notri do vnebohoda. Jezus jemlje v tem času slovo od nas. Zato se bere tretjo, četerto in peto nedeljo, kaker tudi na dan (ali vigilijo) pred vnebohodom sv. evangelij iz zadnjih govorov Jezusovih, ko se je poslavljal od svojih učencev pri zadnji večerji.

Tretjo nedeljo se tedaj Jezus poslavlja od nas, pa ne za vedno. „Še malo (časa), pa me ne bote videli,“ pravi. S tem hoče reči: Sedaj pojdem v terpljenje in smert, legel bom v grob in v tem času me ne bote videli. — Lehko se pa vzamejo sedaj po vstajenju besede tudi tako-le: Čez malo časa bom šel od vas v nebesa, vi bote ostali na zemlji in me ne bote imeli mej seboj. Toda ta čas bo kratek, zakaj Jezus je pristavil: „in zopet malo (časa), pa me bote videli.“ Naše življenje je kratko. Popotniki smo in tujei tukaj na zemlji

v vednem boju sè strastmi, svetom in hudobnim duhom, obdani z mnogimi nadlogami. To je za nas čas poskušnje. Če bomo to poskušnjo dobro opravili in se zvesto bojevali, bomo čez malo časa tega zemeljskega potovanja in premagovanja prišli v nebesa, kjer bomo Jezusa gledali od obličja do obličja in se veselili celo večnost. Tako nam zagotavlja Jezus sam v današnjem sv. evangeliju: „Vi imate sedaj sicer žalost, pa zopet vas bom videl in veselilo se bo vaše serce in vašega veselja vam nihče ne bo vzel“.

Besede: „Malo, pa me ne bote videli, in zopet malo in me bote videli“, pa smemo v prenesenem pomenu obračati tudi na pobožno življenje. Kolikokrat se pripeti resnično dobrim osebam, da se jim čez nekaj let pobožnega življenja zdi, kaker da ne vidijo več Jezusa. Skušnjave jih napadajo v molitvi, pri sv. obhajilu; spovedi se jim dozdevajo neveljavne, vsa pobožnost in vnema za delo brez zasluženja. Ne obupavajte v takih poskušnjah. Nadaljujte svoje pobožnosti, nobene molitve ne opustite, ponižno se ravnajte po svetu modrega spovednika; keder bo volja božja, se bo zopet mir vernil v vaše serce. Jezus vam pravi: „Zopet malo in me bote videli“.

Terdovratni grešniki naj pa te besede Jezusove tako le nase obračajo: Malo časa traja človeško življenje. Če na svetu ne boš hotel videti Jezusa, ga priznati za Boga in njemu služiti, bo malo časa preteklo, ko boš videl Jezusa, pa ne več ko usmiljenega Odrešenika, ampak ko pravičnega sodnika. Kaker pravičnim nihče ne bo vzel njihovega veselja, tako tudi nihče ne bo lajšal terpljenja grešnikov v peklu.

To nedeljo obhajamo tudi praznik pokroviteljstva ali zaščitništva¹⁾ sv. Jožefa. Ko je leta 1870 italijanski kralj sè silo vzel večno mesto Rim, ki je bilo do tega časa lastnina papeževa, tedaj so se sveti oče Pij IX. obernili do sv. Jožefa in ga imenovali za pokrovitelja

¹⁾ Praznik se na pačn o imenuje: varstvo sv. Jožefa. Če pravimo da je sv. Jožef varih kat. cerkve, mu jemljemo čast, ker je pokrovitelj več ko varih. Latinska beseda: patronus, po naše patron, pomeni pokrovitelj, ali kaker stoji v staroslovenskih mašnih bukvah: zaščitnik. Praznik naj se torej prav imenuje: pokroviteljstvo ali zaščitništvo sv. Jožefa.

ali zaščitnika (patrona) sv. kat. cerkve. — Molimo ta dan k sv. Jožefu za blager sv. cerkve. Duhovniki molijo pri sv. maši: „Daj nam Jožef brez škode preživeti življenje in bodi vedno varno pod tvojim pokroviteljstvom.“

Mej tem pa, ko poslavljujemo se od Jezusa napolnjuje otožnost naše srece, nam daje Jezus tolažbo, ker četrto nedeljo po velikinoči obeta poslati tolažnika sv. Duha. Tu se že binkošti napovedujejo.

Tolažnik sv. Duh bo prišel za pravične. Ta jih bo razsvetljeval, vodil in tolažil na potovanju skozi solzno dolino, ta kratek čas njihovega zemeljskega življenja. Tolažil jih bo, ker ima božjo moč in je pravi Bog, tolažil jih bo, ker je on božja ljubezen. Lastnost ljubezni je, da se daruje. Ker je sveti Duh božja moč, nas more tolažiti; ker je ljubezen, nas tudi hoče tolažiti. Ne strašimo se torej božjih poskušanj v duhovnem življenju. Kaker se poskuša zlato v ognju, tako se poskuša naša ljubezen in pobožnost v terpljenju in dušni zapuščenosti. Če kedo išče v molitvi, pri sv. spovedi in sv. obhajilu, pri svojih pobožnostih samo tolažbo in sladkost, ta išče sebe in ne Boga. Če v resnici ljubimo Boga, bomo sprejeli vdano v voljo božjo tudi stiske, zaničevanje, preganjanje, notranjo suhoto in sè zaupanjem na tolažbo sv. Duha se bomo bojevali in premagovali, darovali se in radi terpeli iz ljubezni do Boga.

Tolažnik sv. Duh bo pa prišel tudi za otroke sveta, Te bo sodil, da bodo dobri poskušeni, grešniki pa ali rešeni ali kaznovani. On bo svet prepričal o grehu, pravičnosti in sodbi.

Sv. Duh bo dal svetu spoznati greh nevere. Svetovna in cerkvena zgodovina nam priča kako grozna hudobija je nevera v svojih nasledkih. Nevera je vničila mogočne Rimljane, nevera je vzročila kervave upore v Italiji, Španiji, na Francoskem, iz nevere izhajajo vse hudobije. In današnjih vporov, goljufij, nezvestobe ni krivo katoliško prepričanje dobrih kristijanov, ampak vspehi nevernih framasonov, brezbožnih socijaldemokratov, brezvercev višjih in nižjih stanov so to. Iz nevere izhaja sovraštvo do duhovnikov in redovnikov, pravih dobrotnikov človeškega rodu. Če hočeš spoznati človeka, kakšen je, glej, ali je veren. Kakeršen je do Boga, tak je tudi za človeško družbo. — Na ta način

prepričuje sv. Duh svet o grehu nevere. Iz nasledkov se spozna, kako osodepolna je za ves človeški rod. — Poživljajmo mi pogosto svojo vero z molitvijo, duhovnim branjem, svetim premišljevanjem in poslušanjem božje besede.

Sv. Duh bo svet prepričal o pravičnosti. Sv. Duh kaže svetu krivico, ki so jo judje storili pri Jezusovem križanju in krivico, katero delajo še sedaj nasprotniki sveti cerkvi. A Bog je pravičen; on vodi sv. cerkev skozi najhujše boje, čuva pravične sredi preganjanja, da jim moč, da vztrajajo, kaznuje pa grešnike pogosto že na tem svetu, da morejo vsi, ki so dobre volje, spoznati božjo pravičnost. — Naj nas tedaj svet preganja in zaničuje, mi se moremo tolažiti: Bog je pravičen.

Sv. Duh bo svet prepričal o sodbi nad grešniki in hudobnim duhom. Cerkvena zgodovina nam kaže, kako je bil hudobni duh vedno premagan in izgnan na cerkvenih zborih, v raznih cerkvenih določilih. Vedno je sejal ljuljko mej pšenico, pa sv. cerkev je po razsvetljenju sv. Duha ohranila Kristusov nauk čist. Kako Bog sodi svet, nam je priča razdejanje jeruzalemskega tempeljna, obupanje Judeža in mnogih drugih tudi v naših dneh. Neprenehoma se vresničujejo besede: „Hudobneži nimajo miru.“ — Molimo radi za grešnike, da jih ne bi zadela pravična sodba Gospodova.

Peto nedeljo po velikinoči, ki je zadnja pred vnebohodom, nam daje Jezus v roke duhovno orožje proti vsem sovražnikom zveličanja, namreč molitev. On sam govori: „Resnično, resnično vam povem: ako bote kaj prosili Očeta v mojem imenu, vam bo dal.“ Iz teh besedi in odločne obljube moramo biti prepričani, da je prava molitev gotovo vslišana. Samo prava mora biti naša molitev. Vse lastnosti, katere mora imeti naša molitev, je pa Jezus združil v besede: „v mojem imenu“.

Mi molimo v Jezusovem imenu, ako smo ž njim enega mišljenja. Molimo tedaj pred vsem za dušno zveličanje, zakaj volja božja je naše posvečenje. Molimo vdano v voljo božjo, kakor Jezus na Oljiski gori: „Ako mogoče naj gre ta kelih terpljenja od mene. Pa ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi.“ Mi prosimo pogosto za svetne stvari, za zdravje in druge zemeljske dobrote. V teh smo vslišani, če so te nam v zveličanje, če ne, nam jih Bog odreče in da druge

dobrote, ki so nam v korist. Če molimo v imenu Jezusovem moramo zaupati ne na svojo vrednost, ampak na zadoščenje Jezusovo. Mi moramo biti ž njim edini v veri, upanju, ljubezni in stanovitosti. Pa tudi v milosti božji je treba, da smo. Če moli grešnik v smertnem grehu, njegova molitev za nebesa ni zaslužljiva. Zato je dobro, da pred molitvijo, obudimo popolno kesanje. Toda čeravno molitev v stanu smertnega greha ni zaslužljiva, morajo vendar ravno grešniki veliko moliti, da jih Bog ne zapusti, da jim da milost spreobrnjenja.

Molitev je za vsakega kristijana neobhodno potrebna. Brez molitve se ne bomo zderžali greha, ne bomo rastli v čednostih, brez molitve bomo sicer živi na telesu, a mrtvi na duši. Ker je molitev tako potrebna, zato jo je Jezus ne samo priporočal, ampak je naravnost zapovedal, da moramo moliti. Kakeršna je naša molitev, tako je tudi življenje, taka tudi ljubezen do Boga. Zato pravi sv. Avguštin: „Kedor veliko ljubi, tudi veliko moli“.

Naslednji dnevi do vnebohoda so prošnji dnevi ali križev teden. Eden takih prošnjih dni s procesijo obhajamo vsako leto 25. aprilja na praznik sv. Marka.

Ta procesija je bila že v prvih časih vpeljana. Poganski Rimljani so imeli 25. aprilja neko svojo pobožnost s procesijo k svojim malikom, ki so jih prosili, naj obvarujejo žito pred škodo. Ker je bilo težko novo spreobrnjene pogane v Rimu odverniti od starih navad, je cerkev to procesijo pustila in ji dala kerščanski značaj. Papež Gregor Veliki je odredil, naj se moli pri tem za javne potrebe vsaketere verste. Polagoma se je ta procesija v druge kraje razširila in je sedaj tudi zapovedana.

Druge take procesije imamo pa, kaker je bilo ravno omenjeno, tri dneve pred vnebohom. Te je naprej vpeljal sv. Mamert, škof na Francoskem, leta 470, ko je terpela njegova škofija veliko po potresih in drugih nesrečah. Te procesije so prešle v navado in so bile pozneje za frankovsko kraljestvo zapovedane. Koncem osmega ali v začetku devetega stoletja so jih sprejeli tudi v Rimu. Po primeru prošnjih dni so vpeljali v raznih škofijah, krajih in župnijah tudi razne zaobljubljene procesije in romanja.

Nekedaj so se teh procesij z veliko vnemo in pobožnostjo vdeleževali. V modernem času nervozne hitrosti in naglice pa ta vnema peša in pobožnost gine. A bodimo prepričani, da še vedno veljajo besede Jezusove, ki jih ponavlja sv. cerkev v evangeliju prošnih dni pri sv. maši: „Prositate in se vam bo dalo, iščite in bote našli, terkajte in se vam bo odperlo“. Če ne bomo prosili, tudi prejeli ne bomo.

Praznik vnebohoda Jezusovega je zelo star. Obhaja se že menda od prvih časov kerščanstva; gotovo pa je, da je bil v četrtem stoletju splošno vpeljan.

Mi se spominjamo ta dan verske resnice, da je šel Jezus v nebesa. Oziramo se na njegovo zemeljsko življenje in terpljenje nazaj, gledamo pa tudi v duhu neizmerno slavo, ki ga čaka v nebesih.

On ko Bog ne potrebuje nobene slave, saj je sam v sebi neskončno srečen, toda Jezus je sedaj poveličan tudi v človeški naturi. V naših časih, ko skuša kriva veda človeka narediti za žival, je treba to posebno povdarjati. Jezus sedi na desnici božji tudi ko človek in mi bomo, kaker Jezus, tudi enkrat vstali v tem svojem mesu in telesu, v katerem živimo sedaj. „Verujem v vstajenje mesa in večno življenje“.

Kako primerno moremo tu napraviti dobre sklepe, kako je treba ravnati sè svejim telesom. Treba ga je imeti v časti. Sv. Pavelj piše: „Ali ne veste, da so vaši udje tempelj sv. Duha, kateri je v vas?“ Odtod njegov resen opomin: „Častite in nosite Boga v svojem telesu“. ¹⁾ „Kedor pa tempelj božji oskruni, tega bo Bog končal. Zakaj tempelj božji je svet in to ste vi.“ ²⁾ „Telo ni za nečistost, ampak za Gospoda.“ ³⁾ Svoje telo moramo mertviti in vsega mu ne dovoliti. Posebno je treba berzdati pogled in jezik. Telo mora biti podložno duši. Zato ga ni treba prelepo, čez stan, oblačati, ne popravljati barve njegovega obraza, ne lepotiti sè zlatom in svilo, saj vemo, da bo strohnelo v grobu in da bo enkrat vstalo in bo ali poveličano ali zaverženo. Tako ravnajmo sè svojim telesom, da bo enkrat častitljivo v nebesih.

¹⁾ I. Kor. 6. 19. 20.

²⁾ I. Kor. 3. 17.

³⁾ Kor. 6. 18.

V nedeljo mej osmino napoveduje Jezus apostelnom razno terpljenje, ki jih čaka. Vse to terpljenje bo spričevalo resnico Jezusovega nauka in božjega poslanstva. Njihova smert in smert marternikov je neprej tergan dokaz za resnico sv. vere in cerkve.

Po vnebohodu so se aposteljni zbrali v dvorani in iz strahu pred Judi pri zapertih durih pričakovali sv. Duha v molitvi. To je bila prva devetdnevnic. Sv. oče Leon XIII. so posebno toplo priporočili devetdnevnic na čast sv. Duhu. Naj nihče ne zamudi združen v duhu z Marijo in aposteljni v sveti molitvi pripraviti se vredno z dobro devetdnevno pobožnostjo na prihod sv. Duha.

(Dalje prih.).

Spomini na moje romanje v Sv. Peželo.

(P. E. P.)

29. Slovesen vhod patriarhov v cerkev božjega groba. — Noč v tej cerkvi.

V soboto pred prvo postno nedeljo popoldne ima katoliški patriarh slovesen vhod v cerkev Božjega groba. Iz samostana smo šli v dveh gručah v patriarhalno palačo, naj prej oni, ki so se službeno vdeležili slovesnega vhoda, za njimi samostanska družina z dvema kavasoma. V palači je že čakal francoski generaljni konzulj sè svojimi uredniki in kavasi. Vsi smo potem spremljevali patriarha v cerkev božjega groba. Naprej je šlo 6 kavasov v paradi, za njimi je stopal patriarh sè svojimi kanoniki, potem francoski konzulat in duhovščina. Kavasi so imeli v rokah visoke palice, s katerimi so enakomerno tolkli po tleh. Pred cerkvijo božjega groba je stala kompanija turških vojakov. Obredni sprevod se je pričel pri kamnu maziljenja. Od tod smo šli v procesiji mej pevanjem zahvalne pesmi v kapelico prikazanja, kjer imajo frančiškani svoj kor in spravljeno sveto Rešnje Telo. V tej kapeli smo po versti poljubovali patriarhu roko, nato smo šli zopet v procesiji krog

posameznih svetišč. Ta dan je bila ta procesija seveda vse bolj slovesna, kakor navadne dneve. Cerkev božjega groba je bila vsa lepo ra zsvetljena. Slovesnost je trajala 2 $\frac{1}{2}$ ure.

Dogodek, ki bo neizbrisljivo ostal v mojem spominu, je bila naslednja noč, ki sem jo prečul v cerkvi božjega groba. Odšel sem tja iz samostana sv. Odrešenika v soboto pred šesto uro zvečer. Treba je priti pred šesto uro, ker ob šestih Turki vrata zapro. Pozneje ne more nihče ne iz cerkve ne v cerkev. Napovedal sem se predstojniku že popoldne po procesiji. Predstojnik je prav veselo sprejel mojo napoved in me prosil, naj oprostim, da mi ne more dati posebne izbe, ker ni prostora. Prav rad sem bil pripravljen prenočiti skupno z redovnimi kleriki, ki so prišli iz Betlehema, Jeruzalema in od Sv. Janeza, da pomagajo peti jutranjice o polnoči in streči pri veliki maši prihodnje dni. Ko sem prišel, je bila samostanska družina ravno odvečerjala; zato smo šli kar v skupno izbo, divan. Ker je bilo v divanu nekaj Nemcev, sem se pogovarjal le nemško. Ostali kleriki pa so vsled tega mislili, da ne razumem italijansko. V tej misli so šli kleriki z menoj vred k počitku za štiri ure, ker je bilo ob jednatih že zopet treba vstati. Vležem se sicer, a zaspati ne morem. Redovna mladina zbrana tukaj poleg mene je bila iz treh samostanov in imela si je toliko nedolžno šaljivega povedati o svojih gvardijanih, lektorjih, magistrih in sošolcih, da mi ni bilo mogoče zatisniti očesa. Spoznal sem tukaj še le do celega, kaj je italijanska zgovornost in živahnost. Ko so bili obdelani vsi domačini, prišel sem jaz na versto. Radovedni so bili, odkod sem in kaj sem, ker so vedeli o meni le toliko, da sem mašnik in Nемец, ki ne razume italijanščine. „Ta si bo lepe reči mislil o nas in naši razposajenosti“ je modroval jeden. Drugi je zopet terdil, da spim; tretji je rekel pa: „Kaj si more misliti, saj nē zna italijanskega?“ Oglasil se je zopet nekedo v nekem kotu, da prav gotovo ne spim, ker v takem nemiru sploh ni mogoče spati. Eden, keterega so vedno šaljivo imenovali patriarha, pa je bil misli, da bi bilo res bolje, da bi ptuji pater znal italijansko, da bi vsaj vedel, da so pogovori pošteni. Kar naenkrat pa se jeden izmej jeruzalemskih klerikov vsede na posteljo, ter pripoveduje z jezikom in rokami, da me je videl zadnj pri skušnji in

vedel je celo povedati, da ima ta „padre tedesco“ doma opraviti z redovno mladino in da mora kot tak z mladino znati poterpeti. Rad, res rad je poterpel tujec, ki se je komaj glasnega smeha zderžal pod odejo. Ob najstih je prišel brat terkat na vrata; slišali smo ga takoj vsi, ker nihče ni bil zaspal. Preden smo šli na kor, smo dobili še černo kavo v divanu in tedaj sem spregovoril italijansko v občno začudenje in muzanje in gotovo zadovoljnost tistega, ki je menil, da bi bili gotovo boljše, ke bi tuji pater znal tudi italijansko. Muzali so se in dregali kleriki tudi potem še, ko smo šli na kor.

Patri v cerkvi Božjega groba vsako noč vstanejo, da opravijo o polnoči jutranjice. O praznikih in ob nedeljah v postu pa vstanejo še nekaj prej, ker se oficij poje. Tako je bilo tudi to pot. Patri in kleriki so peli, jaz sem pa dremal. Pa kako se vstrašim, ko prirožlja popolnoma čern abesinski dijakon v naš kor s kabilnico, s katero je pokadil potem aljtarje. Vsa dremotnost me je minila. Morda sem se tudi nekoliko preveč očividno prestrašil; pater poleg mene se je vsaj nasmehljal. Pozneje je prišel tudi armenski in gerški dijakon. Ko smo končali molitve, sem pustil klerike same, jaz sem šel pa v cerkev, v kateri je bilo precejšno število ruskih romarjev, ki so jako lepo peli. Na to se je pričela velika gerška škofovska maša, pri kateri sta pela diakona evangelij gerško, potem pa staroslovensko. Bogoslužja v staroslovenskem jeziku Gerki nočejo dovoliti v tej cerkvi. Kedar Rusi najmejo mašo, se dovolile, da se poje evangelij tudi staroslovensko. Krasna, a tudi silno dolga je gerška pontifikaljna maša. Vseh obredov jaz seveda nisem mogel videti, ker je bil škof, bi je maševal večinoma v božjem grobu. Za gerško mašo so imeli Armenci svojo. Gledal sem tudi to; toda vgajalo mi pa ni ne petje, ne obred tako kaker gerški. Čudno je pri armenskem obredu to, da mej sv. opravilom nastopijo kleriki, ki neprenehoma ropotajo na neke kraguljce, ki jih imajo priterjene na visocih palicah. Vprašal sem pozneje enkrat katoliškega armenskega mašnika, kaj to pomeni, in odgovoril mi je, da je to starodavna navada še iz časov, ko so opravljali sv. opravilo na prostem. Ropotali so s takimi kraguljci za to, da so podili muhe in komarje, ki so v Armeniji jako hudi in nadležni.

Ker je liturgija Armencev in Gerkov za pol ure prej minila, kaker se je pričakovalo, priteče k meni naš brat zakristan in me prosi, naj grem takoj maševat v božji grob. Lehko si misliš, ljubi bravec, kako rad sem vstregel tej prošnji. Prav slučajno me je doletela redka sreča, da sem smel v kratkem času svojega prebivanja v Jeruzalemu dvakrat maševati v božjem grobu. Po moji maši je bi slovesna latinska maša. Ko je bila ta končana, se je začelo daniti. Velika cerkvena vrata so Turki rožljaje odperli. Nad minaretom poleg cerkve božjega groba pa je z visokim glasom vabil k molitvi mohamedanski mujezin.

S Kitajskega.

(Dalje.)

In z odkupnino še ni vse storjeno. Sirote potrebujejo hrane, treba jim je oblekice, treba je prostora. Vsak kotiček je že poln, stariši še dan na dan prinašajo rojenčke. Zjutraj, predno odpro vrata sirotišnic, že slišijo pred pragom jokanje. Matere so ponoči prinesle svoje male na prag, češ, ako jih sprejmejo, dobro, če ne, naj pa konec vzamejo. Kako bi se ne smilili ti vboščeki misjonarju in redovnicam, saj so včasih kar černi od udarcev nevsmiljenih mater, ki so jim hotele na ta način utešiti lakoto. Sprejmejo jih, nevede, kam bi jih dejali in s čim jih preživili.

Poglejmo v sirotišnico h tem sirotam. Serce pretresajoč prizor! Po tleh je razgernjeno nekoliko slame. Tu se valja ta pomilovanja vredni drobiž. Vse se zvija od gladu in kriči, ta glasneje, oni že pojemajoče. Krik in vik teh lačnih otročičev se vzdiguje proti nebu in kliče maščevanje na tiste, ki se pasejo v razkošju, ki sami ne vedo, kako bi razsipali svoje bogastvo. Koliko teh sirot bi lahko spravili na noge, ako bi jim pustili le drobtinice, ki padajo z njihovih bogato obloženih miz. Tako bi si z zemeljskimi zakladi nabirali zakladov za nebesa. Ali oni, katerih bog je Mamon (denar), ne poznajo vsmiljenja, zato ga tudi ne bodo dosegli.

O če bi se morali misjoni od podpor teh zderževati, bi bilo slabo. Verno priprosto ljudstvo je, na katero zidajo misjonarji. Nanj se obračajo v svojih pismih za pomoč, in ne zastonj!

Tudi naš misjonar je tega prepričanja. Zato želi, da bi bilo rojakom znano žalostno stanje njegovih kitajčkov in bi se jih eden ali drugi vsmilil. Res je, da Slovenci sploh nismo premožni, še naj menj pa naši udje tretjega reda. Vender so poslednji vkljub svojemu vboštvu, že veliko storili za razne dobre namene. Mnogo je znanega, še več skritega, ker ni vedela levica, kaj je dala desnica. Po vinarjih so si neketeri odtergavali od svojega pičlega zaslužka. Bilí so darovi vboge vdove. Bog jih je vidno blagoslovil. Nastala je vsota, da so se čudili. Na enak način bi se dalo prav veliko storiti za misijone. In kako vzvišeno delo kerščanske ljubezni bi bilo to!

Ti praviš: kakih par vinarjev bi včasih rad dal, rada dala; toliko pa ne morem, da bi bilo vredno kam pošiljati. Dobro! Devaj tisto na stran, kar misliš dati, enkrat bo že toliko, da se bo izplačalo poslati. Ali, kedar se vdeležiš tretjerednega shoda, izroči v zakristiji in povej za kaj! Prav gotovo ti ne bo nihče rekel z Judežem: Čemu ta potrata? Eden ali drugi bi mogoče več dal. Za te imajo misjonarji nekaj posebnega. Ljubezen je res iznajdljiva! Ako vterpiš, dragi tretjerednik, trideset kron, pošlji jih kitajskemu misijonarju. Za del tega denarja bo on kupil poganskega dečka in ga kerstil na tvoje ime, ali katerokoli mu pošlješ. Drugi del poslanega zneska se bo porabil za njegovo vzgojo. Tako boš postal kerstni boter, brez dolžnosti, ker te bo prevzel misjonar ali redovnice. Isto lahko storiš ti, draga tretjerednica. Tebi je treba poslati le dvajset kron, da postaneš botra mali kitajki. Mi vse to radi oskerbimo po našem misijonarju, ako se pridene tudi poština.

Vem pa, da jih je veliko, ki bi zelo radi podpirali misijone, pa nimajo s čem. Naj se potolažijo, ker tudi oni lahko jako mnogo store. Jezus sam naj jim pove: „Prosíte tedaj Gospoda žetve, naj pošlje delavcev v svojo žetev. Žetev je sicer velika, ali delavcev je malo.“ (Mat. 9, 37. 38). O, tudi tega je treba! Milijone in milijone jih še tava v ostudnem paganstvu. Koliko bi jih zvesto in goreče

služilo pravemu Bogu, ako bi ga poznali. Na tisoče drugih je imelo to srečo, da je prišel k njim poslanec božji in jim prinesel luč sv. vere. Zasejal je seme božje besede v njih serca, pa je moral iti dalje, ali jim ga je smert iztergala. Seme, ki je komaj skalilo, zamre, če mu nihče ne priliva ali ostane le v koreninici živo. Tako se godi s temi, ki leto in dan ne vidijo misijonarja. Ti mali, (mali v duhovnem življenju) prosijo kruha, (kruha resnice), in ni ga, ki bi jim ga lomil. Zato je živa potreba prositi Gospoda žetve, nebeškega Očeta, naj pošlje obilo gorečih delavcev v svoj vinograd. Gdor bo spolnjeval ta Kristusov opomin, bo veliko storil za misijone, če tudi ne bo niti vinarja daroval.

Ako bi se nam že pagani in pagančki ne smilili, bi jim morali pomagati radi bogatega plačila, s katerim nam bo Bog povernil. Saj gdor za te kaj daruje, Bogu posojuje in gdor njemu posojuje, sme pričakovati večih obresti, kakor jih more tirjati najhujši oderuh. Ali kaj to? Stoterno mu bo vse povernjeno. Ne mislite, da bodo kitajčki, kedar se bodo za vaš denar kupljenega riža najedli, pozabili na vas. In če bi oni v svoji mladostni lehkomišljenosti to storili, jih bodo opomnili misjonar ali redovnice na njih dolžnost. Vsak dan bo vzdigovalo na stotine hvaležnih otročičev svoje ročice k nebu. Iz njih prerojenih serc bo kipela goreča molitev: „Poverni, prosimo, Gospod, vsem našim dobrotnikom z večnim življenjem!“ Njih molitev se bo družila z molitvijo tistih, ki so se v kerstni nedolžnosti preselili mej angeljske kore. Se bo li mogel neskončno dobri Bog ustavljati prošnjam toliko čistih serc? To ni mogoče! Obilen blagoslov se bo razlil nad vse dobrotnike. In ko bodo tudi ti prišli pred sodnji stol božji, jih bodo obkročili ti angeljčki in klicali: Gospod, ta in ta nam je kupil to lepo obleko; temu in temu se imamo zahvaliti za milost svetega kersta. Sodnik se bo ljubeznivo ozerl na nje in jim rekel: „Pridite blagodarjeni mojega Očeta, posedite kraljestvo, katero vam je pripravljeno od začetka sveta. Zakaj lačen sem bil in ste mi dali jesti; žejen sem bil in ste mi dali piti; tujec sem bil in ste me pod streho vzeli; nag sem bil in ste me oblekli. Tedaj mu bodo pravični odgovorili: Gospod, gdaj smo te videli lačnega in smo te nasitili, ali žejnega in smo te napojili? Gdaj smo te videli tujega in smo te pod streho

papeži izrekli svojo sodbo o svetosti takih služabnikov božjih, pisani dokazi zato pa so se v teku časa pozgubili.

S češčenjem sv. Nikolaja je ravno tako, kot s češčenjem toliko drugih svetnikov iz prvih stoletji kerščanstva. Za to, da je bil kedaj prištet mej svetnike, sicer nimamo nobenih pravnih dokazov, toda petnajst stoletji priča za splošnost njegovega češčenja, za blagodejni vpliv tega češčenja, za bogati blagoslov in tudi za poterjenje božje, zakaj Bog je neštevilno čudežev storil po priprošnji sv. Nikolaja. Kaker smo slišali, so ga ljudje vže v njegovem življenju častili kot svetnika. Zelo oddaljeni so se mu v duhu priporočevali, prosili ga pomoči in vslišani so bili. Po njegovi blaženi smerti se je to češčenje še bolj in bolj pomnožilo. Saj sv. škof Maksim pravi, da je iz dvojnega vzroka bolje v časti imeti spomin zaslužnega človeka, kaker ga vže v življenju hvaliti, ker tako se hvaljenega ne more prijeti napuh in nas ne prilizovanje. Naravno je, da se je češčenje sv. Nikolaja najprej širilo po krajih, kjer je bil najbolj znan, to je v Jutrovih deželah. Zato imamo tam vže iz najstariših časov popise življenja tega svetnika. Pervi je najberž iz petega stoletja; spisal ga je soverstnik sv. Kri-zostoma, neki sveti opat sijonskega samostana pri Miri. Iz osmega stoletja imamo neki slavnostni spis o življenju sv. Nikolaja spisan od nekega Andreja iz Krete. Tudi sv. Metodij, patrijarh carigrajski (842—846) je popisal življenje našega svetnika in tega spisa so se deržali mnogi poznejši pisavci. Janez dijakon († 901) ga je prestavil v latinski jezik in nekaj mu dodal. Kako močno so ljudje častili sv. Nikolaja zlasti v Jutrovih deželah, nam priča tudi to, ker časti gerška cerkev, dasiravno ločena od katoliške, sv. Nikolaja kot enega glavnih patronov in ker je on po vsi ruski deržavi eden najbolj znanih in priljubljenih svetnikov.

Zmota bi bila terditi, da so zapadne dežele zvedele za našega svetnika še le tedaj, ko so bili preneseni njegovi sv. ostanki v mesto Bari na južnem Laškem. Dokaz temu je to, da je bil najbolj znan gerški popis življenja svetnikovega prav kmalu prestavljen v latinski jezik; zraven tega imamo tudi še zdaj dva latinska slavospava iz 9. in 10. stoletja toraj pred prenesenjem sv. ostankov. Seveda pa ne moremo tajiti, da se je češčenje sv. Nikolaja zelo razširilo in

pomnožilo od tistega časa, ko so bili preneseni njegovi sv. ostanki in da razun sv. Martina nobeden sv. spoznavavec ni bil tako znan in češčen ko sv. Nikolaj. Zato vidimo, da so največi cerkveni učeniki srednjega veka, n. pr. sv. Peter Damijan, bl. Aljbert Veliki, sv. Tomaž Akvinski, sv. Bonaventura, sv. Bernard imeli slavnostne in hvalne govore o našem svetniku.

O prenesenju ostankov sv. Nikolaja, katero je v zapadnih deželah veliko pripomoglo, da so ljudje zvedeli o tem svetniku in ga pričeli častiti, moramo na tem mestu pač kaj več povedati. Vže na koncu prvega poglavja smo omenili, da je iz kamenite rakve, v katero je bilo položeno mertvo truplo svetnikovo, kmalu po njegovi smerti pričelo teči čudovito olje, kaker se to še zdaj godi na grobu sv. Valjpurge v Ajhštetu. Grob sv. Nikolaja je postal ravno zaradi tega zelo sloveč. Iz raznih krajev so hodili pobožni romarji v Miro, posebno za to, da bi dobili nekoliko te zdravilne tekočine, ki so jo imenovali mano. Ko so l. 1036 Turki vzeli Miro, so romarji iz zapadnih dežel močno hrepeneli, da bi prenesli sv. truplo svetnikovo v kako kerščansko deželo. To delo so doveršili l. 1087 neketeri prebivavci mesta Bari na spodnjem Laškem. Kanonik Putinjani je v svojem velikem delu o sv. Nikolaju to prenesenje obširno popisal in po njegovem spisu hočemo tudi mi nekoliko okrajšano popisati to prenesenje.

Leta 1087 je plulo 14 laških ladij naloženih sè žitom v Sirijo, da bi v mestu Antijohiji žito prodali; večinoma so bile benečanskih žitnih tergovcev, le na treh ladijah so bili tergovci iz mesta Bari. Na teh treh ladijah je bilo 60 oseb, 47 izmej njih jih je bilo meščanov iz Bari, 13 pa iz bližnjih krajev. Mej Barčani sta bila dva duhovnika in en bogoslovec. Mej potjo so večkrat tožili, da je truplo sv. Nikolaja zdaj v oblasti nevernikov in zbudila se jim je serčna želja poskusiti vse, da se polaste sv. ostankov in jih odpelejo v svojo domovino. Kmalu se jim je ponudila vgodna priložnost za to. Mej hudim viharjem na morju so se sè svojimi ladijami ločili od drugih ter pripluli v Porto Androniko, kake tri milje od mesta Mire. Poslali so v Miro pozvedovat enega romarja, ki je bil slučajno na eni teh ladij in ta, ko se je vernil, je povedal, da je vse mesto po

koncu, da je polno ljudstva prišlo k slovesnemu pogrebu turškega deželnega poglavarja, ki je v tem mestu vmerl. Ker se v teh okoliščinah ni dalo nič opraviti, so se Barčani odpeljali v Antijohijo, kjer so svoje žito prodali.

V Antijohiji so se sešli z benečanskimi mornarji in iz njih pogovorov so spoznali, da imajo tudi oni namen polastiti se ostankov sv. Nikolaja ter jih odpeljati v Benetke; to jih je prignalo, da so sklenili hitro verniti se v Miro in Benečane prehiteti. Zapustili so toraj Antijohijo. Imeli so pa na morju tako dobro vožnjo in tako vgoden veter, da so vže sklenili kar naravnost jadrati proti domu, da bi bili prej v krogu svojih domačih. V Miri pa so sklenili poskusiti svojo srečo pri kakem poznejšem popotovanju. Pa kakor bi bilo drugače namenjeno, je veter kar nenadoma okrenil, jih obernel ter prisilil jadrati v Porto Androniko. Na eni treh ladij sta bila zdaj dva romarja, ki sta se vračala iz Jeruzalema domov, en Gerk in en Francoz. Ta dva so torej poslali v mesto, naj skerbno vse ogledata. Ko sta prišla nazaj, sta povedala, da je mesto skoraj prazno, cerkva leži na samotnem kraju, pri nji ni nobenega duhovnika, le nekoliko menihov je tam postavljenih v varstvo. Zarad divjanja in grozovitosti Turkov so bili namreč prebivavci Mire tako preplašeni, da so mesto zapustili ter se na nekem bližnjem hribu naselili.

Onih 47 Barčanov je šlo na to poročilo na suho. Orožje so skrili pod obleko, da bi menihi ne postali nezaupni. Ko so prišli do cerkve, so dobili tam štiri menihe, ketere so prosili, da bi smeli vstopiti in svojo pobožnost opraviti. Menihi so jim to radi dovolili, peljali so jih h grobu svetnikovemu in skozi neko odprtino so z gobo dobili toliko mane, da so ž njo napolnili nekoliko steklenic ter jih podarili romarjem. Mašnik Don Lupo je slučajno postavil svojo stekleničico na neki majhen steber. Mej tem, ko so si Barčani prizadevali zvedeti od menihov, kje je prav za prav natančno tisti kraj, kjer leži truplo sv. Nikolaja, je padla ona stekleničica sè stebra doli na neko marmornato ploščo. Vsi so ostermeli; zakaj slaba in tanka steklenica, ki je tako globoko dole padla na terdo skalo, se ni razbila. V tem čudežu so spoznali, da jim je svetnik sam dal znamenje in zato so pričeli na vso moč hitro razkopavati marmornata

tla. Menihi so pričeli žalostno zdihovati in tožiti. Zastonj so se Lahi trudili, da bi jih pomirili, zastonj so jim ponujali 300 tolarjev, ako jim prostovoljno pokažejo, kje leži sv. truplo. Menihi so rekli Barčanom, da jim vse iskanje ne bo nič pomagalo. Vže mnogo ljudi pred njimi, celo cesar Bazilij sam, so bili poskusili, pa Bog ni pripustil, da bi bili našli grob svetnikov. Ker pa Barčani le niso hoteli odnehati in so celo sè silo grozili, jim je slednjič najstariši menih pokazal pravi kraj. Tudi je priznal, da se jim je pretečeno leto svetnik prikazal in jim zažugal, da bo ta kraj zapustil. Ko so namreč kerščanski prebivavci mesto Miro zapustili in iz strahu pred Turki bežali v gore, so tudi duhovniki pustili cerkev sv. Nikolaja in na to se je svetnik trem kapelanom prikazal in zapovedal, naj povédo Mirčanom, da, če se kmalu ne vernejo, bo tudi on mesto zapustil, njegovo truplo bodo tuji ljudje odpeljali v daljno Apulijo. Ker Mirčani niso slušali, vidi zdaj, da je prišel tisti čas, ko jih hoče svetnik zapustiti. Barčani naj le spravijo svoje orožje; menihi so se prepričali, da jih svetnik sam hoče zapustiti in zato morajo, čeravno z veliko žalostjo dovoliti, da odneso sv. truplo.

Ker se je vže mračilo, so pričeli Barčani, mej tem ko sta dva duhovnika molila litanije, delati na vso moč. Neki Matevž Sparo je z močnim vdarcem prebil marmornati tlak in pod njim se je pokazal zid, ki je pokrival grob svetnikov. Kmalu je bil zid porušen in v največe veselje pridnim delavcem se je pokazal grob iz snežno belega marmorja ki so ga tudi odperli, in omenjeni Matevž je pobral iz njega kosti, ki so ležale v dišeči tekočini. Z največim spoštovanjem je vzdignil vsako koščico ter jo dal v roke duhovnikoma. Eden od teh dveh, Don Grimoaldo je slekel svojo belo kuto, jo razprosterl po tleh in na njo so položili sv. ostanke. Štirje menihi so žalovali in jokali ter blagrovale Barčane, da imajo zdaj svetnika v svoji oblasti.

Kuto gospoda Grimoalda, na kateri so bili sv. ostanke, so Barčani nato skupaj zvilili in to sv. breme naložili na rame mašniku gospodu Lupu. Veseli so zdaj zapustili Miro ter šli z dragocenim zakladom, prepevaje svete pesmi in psaljme proti loki.

To se je zgodilo 2. aprila l. 1087.

Iz spoštovanja do svetnika so ti pobožni ljudje vzeli seboj tudi precej koščkov marmormatega groba, kjer je počivalo truplo svetnikovo. Te koščke in pa tudi koščke kute gospoda Grimoalda, ki je bila vsa premočena od lepo dišeče mane so pozneje Barski duhovniki razdelili mej razne škofe na Laškem. Ko so bili sv. ostanke srečno prinesli do loke, je nastal mej njimi prepir, na katero ladjo naj bi ta zaklad položili, zakaj popolnoma umevno je, da je hotela vsaka ladja imeti to prednost. Slednjič so se vender zedinili, da polože sv. ostanke na tisto ladjo, na kateri je bil omenjeni Matevž. Poprej pa so vsi prisegli, da ni nobeden za se vzel nobenega koščka sv. ostanke in da tudi ne bo nič vzel, razen če bi vsi v to privolili. Zdaj so stopili na ladje in mej jokom Mirčanov so ladje odrinile. Bilo je vže pozno v noč. Kmalu, ko so prišli na široko morje, [jih je vihar prisilil zavetja iskati v neki loki. Pribežali so v Pataro, kaker bi se bil hotel svetnik za vselej posloviti od svojega rojstnega mesta. Osmega maja, bilo je zvečer v soboto, so pripluli do loke Sv. Jurija pet milj od Barija. Tam so vzeli iz nekega soda sv. ostanke in jih položili v lesen zaboj, ki so ga bili mej potjo napravili. Nato so naznanili v Bari svoj srečni prihod in v mestu je zavladovalo veliko veselje. V nedeljo 9. maja prav zgodaj so zapustili loko sv. Jurija in kmalu so bile vse tri ladje v Bariju. Tukaj so skrinjico sè sv. ostanke izročili duhovnikom, ki so v procesiji prišli v loko. Dolgo se ti niso mogli zediniti, kam naj bi spravili sv. ostanke, dokler se za nje sezida posebna cerkev. Slednjič je zelo čislan opat benediktincev dosegel, da so jih izročili njegovim cerkvi. V procesiji so tedaj nesli sv. ostanke v cerkev benediktinskega samostana ter jih položili na oltar in precej so se pričeli čudeži goditi. Slepi, gluhi, hromi in obsedeni so bili ozdravljeni. Tri dni so sv. ostanke ostali na oltarja. Takratni nadškof barski, Urzo, je bil tisti čas v mestu Trani, namenjen v Sv. Deželo. Ko je pa slišal o imenitnem dogodku, se hitro verne v Bari. Na vsak način hoče imeti svete ostanske v svoji stolni cerkvi. Ali brodniki so vgovarjali; povedali so mu, da so v Miri napravali obljubo, da se morajo sv. ostanke hraniti le v novi cerkvi, nalašč za to sezidani. Ko se je nadškof prepričal, da je tako volja božja, se je vdal, vender je

vkazal, da se imajo sv. ostanke za en čas prenesti v malo cerkev sv. Štefana, ki je pripadala vladnemu poslopju. Za variha svetišča je bil odločen benediktinski opat Elija in svetnik sam je pokazal, da je zadovoljen s to spremembo; zakaj še tisti dan se je zgodilo štirnajst čudežev.

Iz vseh krajev so zdaj hiteli tjakaj pobožni romarji in čudeži so se vedno bolj množili. Nova cerkev se je sezidala in leta 1089 je prišel papež Urban II. nalašč v Bari, da je 30. septembra položil svete ostanke v marmornati grob, pripravljen pod srebernim oltarjem te cerkve.

V spomin na prihod sv. ostankov je bil odločen za 9. dan maja mesca poseben praznik. Vsaki iz mej brodnikov, ki so bili pričujoči pri prenašanju sv. ostankov iz Mire, je dobil o veliki noči od duhovnikov cerkve sv. Nikolaja veliko voščeno svečo v dar; po njih smerti so dobivali ta dar še delj časa njih dediči.

Tretjerednica Marija Laznik.

Lepo življenje, srečna smert, veličasten pogreb.

Rajna devica Marija Laznik je bila rojena dne 30. sušca leta 1851, v župniji Sv. Jurij ob Taboru. Imela je tri sestre, enega brata in še enega po polu brata. Svojo lastno mater je zgubila, ko je bila stara 16 let. Dobila je drugo, kateri je bila vedno z otroško ljubeznijo vdana. Na duhovne vaje je začela zgodaj v mladosti hoditi k Sv. Jožefu nad Celjem. Vsako leto se jih je pridno vdeleževala, da se je tako v dobrem vterjevala.

V tretjem redu sv. Frančiška je vzgledno preživela 24 let in 2 meseca. Bila je naročnica „Cvetja sv. Frančiška“ od njegovega prvega začetka ter je veliko število tečajev darovala knjižnici podružnice tretjega reda sv. Frančiška Sv. Jurij ob Taboru.

Bila je tiha in ponižna v obleki in v obnašanju. Ni iskala časti tega sveta, zaničevala jo je, želela je le Bogu dopasti. Spoznala je že v mladosti lepoto deviškega stanu, ter hodila, kamer jo je klical Gospod. Delala je dolgo časa obljudo vednega devištva, od časa do časa po dovoljenji spovednikovem; pred več leti pa ji je bila spolnjena goreča

želja, da se je smela ljubemu Jezusu za vselej posvetiti z obljubo vednega devištva. Rajna devica ni menjavala spovednikov in poskušala zdaj enih, zdaj drugih, temuč v pokorščini in v ponižnosti je bila toliko časa enim podveržena, dokler jih ji je sam Gospod pustil. Njeno največje veselje je bil Jezus v presv. zakramentu. Kako rada in goreče Ga je obiskovala, posebno, kedar je bilo izpostavljeno Najsvetejše! Ali ravno pustni pondeljek, ko se je bilo Najsvetejše izpostavilo vernemu ljstvu v češčenje in nadomeščenje nečasti, ketere se Mu godijo te dneve, rajna Mica ni mogla več priti k Jezusu v cerkev; zato jo je pa mili Jezus sam obiskal v sv. popotnici. Z veliko pobožnostjo je potem mirno čakala svojega ženina Jezusa, da je prišel po njo dne 2. sušca leta 1906. Sv. zakramente je najraji prejemala o petkih. Tako je tudi, kakor upamo, prvi petek sušca iz Marijine družbe v naši župniji stopila v pravo Marijino družbo v sv. nebesa.

Rajna je več let bolehala, ter vdano in veselo Bogu svoje terpljenje darovala. Bila je poterpežljiva in molčeča deklica, ki domačih slabosti ni raznašala; ravnala se je po besedah sv. aposteljna Pavla: „prenašajte eden drugzega v ljubezni“. Tako ji je mirno in tiho potekalo življenje v rojstni hiši, ki je ni zapustila nikdar, da bi šla kam drugam služiti; doma je pomagala svojemu bratu, ki je postal za gospodarja. Tako jo je njen nebeški ženin našel na njenem rojstnem domu, ko jo je poklical na večno ženitovanje. Tako smo jo našle družbenice Marijine na rojstnem domu ovenčano z venci v beli obleki svatovski na mortvaškem odru ležečo.

Rajna Mica je bila goreča za lepoto hiše božje; celih 26 let je skerbela in pripravljala vence o cerkvenih slovesnostih, ter kinčala altarje in Marijine podobe. Skerbela je tudi za cvetlice okrog cerkve rastoče; vselej se je srečno čutila, kedar jih je oskerbovala; sama je rekla: „tako se mi prijetno zdi to delo, ker sem tako blizu presv. Serca Jezusovega“.

V resnici je bila zgledna devica. Imela je pa tudi krasen pogreb, kakeršnega še ni videla naša župnija. Bil je v nedeljo 4. sušca pred 10. sv. opravilom. Že na dom je prišlo veliko družbenic s svetinjami na persih, da so jo

spremile od rojstnega doma z gorečimi svečami. Nesle so jo helo oblečene, na glavi vence z rožmarina. Pred duhovniki ji je prišlo naproti z dekliškim križem, na njem beli pajčelan, in z dekliško zastavo 21 belo oblečenih, pa vence iz rožmarina na glavi. V krasnem sprevodu je šlo naprej veliko število moških za pogrebnim križem; za moškimi dekliški križ, za njim vse te bele, za njimi pa zastava, za zastavo dva duhovnika in ministranta in organist glasno pevajoč; za njimi ena, ki je pazila na luč, za njo pa one s kersto, za kersto večinoma vse družbenice s svetinjami in z gorečimi svečami, ter množina družega ljudstva. Tako smo jo nesli pred velika cerkvena vrata, da se je njeno truplo poslovilo od tistega kraja, ki je bil priča njenih gorečih molitev pred najsv. zakramentom. Poslovilo se je nje truplo od cerkve, ki je toliko veselja imela kinčati jo in skrbeti za cvetlice okrog nje rastoče o poletnem času. Pri odpertem grobu so imeli g. d. voditelj Marijine družbe ginljiv govor, ki je trajal četert ure. Pred govorom so ji pevke zapele pesmico: „Marijin otrok, blagor ti“. Potem so g. d. voditelj razlagali nje zgledno življenje in lepoto devišтва. Posebno pa njeno gorečnost v prejemanji sv. zakramentov, kako je hodila vsaki teden k spovedi, da je sproti izbrisovala madeže svoje duše. Sv. obhajilo je prejemale štirikrat na teden. Zato za nas mladenke to ni bil dan žalosti, temuč dan veselja in zmage. Po govoru smo še molili za našo rajno sestro in pustili nje truplo počivajoče v hladni zemlji, dokler je ne zbudi trobente glas. Po večernicah smo skupno molile v cerkvi za njo družbenice žalostni del sv. rožnega venca, pred večernicami pa častiti del kot za rajno tretjerednico. O prvi priložnosti smo darovale za njo spravno sv. obhajilo. Ako naša rajna Mica ne potrebuje molitve, naj bo vse to kot v zahvalo za nezmerne milosti, ketere je prejemale od Boga. Sedaj pa sestra počivaj sladko! že tukaj si okušala predokus nebeškega veselja sedaj so ti želje spolnjene, a ne zabi nas, ki se še bojujemo!

H. Č.

Prporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo rajni udje III. reda skupščine goriške: Terezija (Marija) Vipavec iz Ročinja, Štefan (Jožef) Blaživec in Marija (Elizabeta) Merljak iz St. Petra, Marija (Magdalena) Markič iz Kanala, Lucija (Marija) Florenin in Katarina (Angela) Ožbolt iz Mirna, Marija (Uršula) Stekar iz Štferjana, Anton Nemeč iz Vertojbe, Neža Bravec iz Podberda; černiške: Urša (Frančiška) Kožuh iz Oseka; gorjanske: Jera (Barba) Šimnec (lep zgled kerščanske poterpežljivosti, ležala je bolna 6 let in so jo morali pitati), Jedrut (Marija) Repe iz Lipnjeka (stara 62 let, zgled prave tretjerednice, lepo previdena in vsa vdana v voljo božjo); brežiške: Frančišek Savnik in Ana Kunst, iz Brežic, Marjeta Urek in Ana Kruljec iz Dobove, Uršula Smerde, Ana Volk.

Dalje se priporočajo v pobožno molitev: neki mlad duhovnik z Gorenjskega, da bi mu Bog dal zdravje, če je njegova sveta volja; K. K. tretjerednica in naročnica „Cvetja“, da bi se ji neke prav važne sodnijske razprave srečno iztekle; neka oseba priporoča svojega moža, da bi se spreobernil; K. P. priporoča neko osebo, da bi ji Bog dal zdravje, ter dva mladeniča, da bi jih ljubi Bog ohranil zdrava na duši in telesu in obvaroval pred slabo tovaršijo; dva možka, ki sta hudo pijači vdana, da bi se poboljšala; neka oseba v dušnih in telesnih potrebah, posebno, da bi ji Bog oduzel obupni strah pred smertjo in sodbo; Alojzija T. in njena mati za spreobernjenje; Jožef T. za pomoč v silnih dušnih in telesnih stiskah; 16letna deklica, ki je že eno leto bolna v persih, da bi na priprošnjo brezmadežne Marije Device, sv. Jožefa in sv. Antona Padovanskega ozdravela; neki mladenič, ki je na popotovanju; tredjeredniki iz Opatjega sela za stanovitnost v sv. veri Kristusovi; neka tretjerednica s Koroškega, da bi bila sprejeta v samostan; neka tretjerednica, da bi si mogla pravi stan izvoliti in dobro in pošteno službo dobiti, priporoča tudi svoje stariše, brate in vso družino za blagoslov božji, da bi mogli v milosti božji živeti in enkrat se skupaj v nebesih veseliti.

Zahvala za vslišano molitev.

S Primorskega.

V veliki skerbi za svojo skromno službo in preskerbljenje svojega sinu sem se priporočal najsvetejšemu Sercu Jezusovemu, Materi Božji in sv. Antonu Padovanskemu ter sklenil opraviti v dosego svojega namena devetdnevnicu.

In hvala Bogu že prvi dan, ko sem jo začel opravljati, sem prejel pismo, da morem nastopiti službo, v kateri sem zdaj že čez štiri mesce prav zadovoljen. Tudi sinu sem dobil primerno mesto v trgovini, za kar vse bodi tisočkratna zahvala presvetemu Sercu Jezusovemu, Materi Božji in sv. Antonu Padovanskemu.

A. P. K.

Nadalje naznanjajo svojo zahvalo: P. S. Z. sv. Antonu, svetogorski M. B. bl. Salvatorju in dušam v vicham v pre-jeto pomoč; P. E. presv. Sercu Jezusovemu za srečen izid misijona; P. D. presv. Sercu Jezusovemu, Materi božji, sv. Frančišku in sv. Antonu za srečno prestano operacijo in za pomoč v veliki dušni potrebi; Ana Sevček M. D. in sv. Antonu Pad. za zadobljene zdravje oči, ko že ni bilo več upanja, da bi ji mogla človeška moč pomagati; M. V. učiteljica, da jo je po priprošnji Don Boska rešila Marija, pomoč kristjanov iz velike stiske.

Rimsko frančiškanski koledar za leto 1906.

M e s e c m a j.

- | | |
|--|---|
| <p>1. Tor. Sv. Filip in Jakob, ap.
 2. Srd. Sv. Atanzij, šk., c. u.
 3. Čet. Najdenje sv. križa.
 4. Pet. Sv. Monika, vd.; zv. Kriš-
 tof. sp. 1. r.
 5. Sob. Sv. Pij V., papež.</p> <hr/> <p>6. Ned. 3. po vel. n.; Zaščitništvo
 sv. Jožefa; sv. Janez pred
 lat. vrat.
 7. Pon. Sv. Stanislav, šk. m.; zv.
 Agnelj, sp. 1. r.
 8. Tor. Prikazanje sv. Mihaela
 arh.
 9. Srd. Sv. Gregor Nazijanški
 šk. c. u.
 10. Čet. Osmina najdenja sv. križa.
 11. Pet. Sv. Jurij, m.
 12. Sob. Sv. Nerej, Ahilej, Domi-
 tila in Pankracij, m.</p> <hr/> <p>13. Ned. 4. po vel. n.; Sv. Peter
 Regalat, sp. 1. r. P. O.
 14. Pon. Zv. Frančišek Fabrijan-
 ski, sp. 1. r.
 15. Tor. Sv. Janez Kerst. de la
 Salle, sp.; zv. Benvenut Re-
 kanatski, sp. 1. r.
 16. Srd. Sv. Janez Nepomuk, m.;
 sv. Ubaljd, škof.</p> | <p>17. Čet. Sv. Paškalj Bajlon, sp. 1.
 r. P. O.
 18. Pet. Sv. Feliks Kantal., sp.
 kap. (P. O.)
 19. Sob. Sv. Ivon, sp. 3. r. P. O.</p> <hr/> <p>20. Ned. 5. po vel. n. Posveč. cerkve
 sv. Frančiška v Asizu; sv.
 Bernardin Sijenski, sp. 1. r.
 P. O.
 21. Pon. Sv. Venancij, m.
 22. Tor. Zv. Janez Forest. m. 1.
 r.; zv. Humilijana, vd. 3. r.
 23. Srd. Sv. Peter Celestin, pap.;
 zv. Krišpin, sp. kap. (P. O.)
 24. Čet. Vnebohod Kristusov, Bl.
 dev. Marija, pomoč kristija-
 nov. R. t.
 25. Pet. Prenesenje trupla sv.
 Frančiška; sv. Urban, pap., m.
 26. Sob. Sv. Filip Nerij, sp.</p> <hr/> <p>27. Ned. 6. po vel. n. Sv. Beda,
 sp. c. u.
 28. Pon. Sv. Gregor VII. pap., sp.
 29. Tor. Zv. Janez Pradski, m.
 1. r.; zv. Herkulan, sp. 1. r.
 30. Srd. Sv. Ferdin., sp. 3. r. P. O.
 31. Čet. Zv. Gerard, sp. 3. r.; sv.
 Petronila, dev.</p> |
|--|---|
- P. O. pomeni popolnoma odpustek za vse v franč. in kap. cerkvah.
 (P. O.) » » » » » le v kapuc. » » » » »
 P. O. » » » » » le za ude svetovnega 3. reda.
 R. P. » » » » » rimsko postajo s popolnoma odpustkom v fr. in
 kap. cerkvah.

blizu Gorice neki mladenič za stavo tako dolgo, da je bil mertev; pravilo vsaj se je tako, jaz nadalje nisem pozvedoval, ali je bilo res. „*Ἄριστον μὲν ὕδωρ*“ poje Pindar, „najboljša je sicer voda“, ali vendar jih je v vodi več vtonilo ko v vinu. In da velja Bogu in pametnim ljudem vino za dobro stvar, kedo more to tajiti? Da je vstvarjeno ljudem za pijačo, je pač tudi očitno. Modrost božja sama pravi (Prov. 9, 1–5): „*Sapientia aedificavit sibi domum... miscuit vinum et proposuit mensam... Et insipientibus locuta est: Venite comedite panem meum et bibite vinum, quod miscui vobis*“. In kaj nam priča Meljhizedek, prvi duhovnik, ki ga imenuje sveto pismo? On je daroval Bogu kruh in vino. Zakaj? Gotovo za to, ker je bilo to najboljše, kar je imel. Darovati more človek, kar ima svojega, se svojim trdom pridobljenega; Bogu darovati pa se spodobi le, kar se ima najboljšega. Saj so celo pagani svojim bogovom darovali le najboljše, kar so imeli. Katoliški duhovniki darujemo Bogu pri sveti maši tudi kruh in vino in torej sklepamo, da mora biti kruh in tudi vino nekaj dobrega, nekaj častitljivega. Guttemplerska teza pa pravi, da je vino strup, in alkoholj, ki je v vinu, menda celo demon. Mi po tem nauku torej strup darujemo Bogu, in ta strup, ta demon, bi se spreminjal po transsubstancijaciji — v koga?

„Nemarna blasfemija!“ bodo pač klicali spet „zdržniki“. In v resnici je tako! Vprašanje je le, čigava blasfemija? Moja ne! Jaz nisem nigdar rekel, da je vino strup in alkoholj demon. To pravijo tisti, ki ponavljajo guttemplerske fraze, in ne pomislijo, kam te fraze merijo in kako daleč sežejo. Strašijo se zasmehovanja: „*Die Geistlichen kämpfen mit der Bibel in der Hand wie Löwen um ihren Wein*“, in ne domislijo se, kako neumno je to zasmehovanje. Kedor hoče piti vino in ga ima, ta ga pije brez boja, in guttemplerskega dovoljenja nič ne potrebuje. Duhovnik pa, ki se bori za vino, se bori v resnici za sveto pismo, za Kristusa-Boga. Kedor misli, da framasonstvo, zakleti sovražnik kerščanstva, ne vidi najojstrejšega orodja, s katerim more spodkopati vero v najsvetejši zakrament in božanstvo Kristusovo, je pač res naiven; več ko naiven, gluhi in slepi in brez uma pa mora biti, koger ne predrami niti guttemplerskih poveljnikov, kaker so Forel, Juhusberger itd., lastno, očitno priznavanje nasprotstva in sovraštva do katoliške in sploh vsake vere.

Ali pa je katoliški duhovnik, ki se vpira tezi „vino je strup“, res v boju zoper abstinenco? *Nequaquam!* On je lahko sam za se popolu abinent in vendar tiste teze ne sme sprejeti, če noče izdati svoje vere. To se da spričati celo iz nauka tako gorečega zagovornika popolne abstinence, kaker je Savoy. V svoji knjigi „*Les trésors de la sainte abstinence. Bruxelles 1905*“ skuša gospod dokaziti, da je bila Marija nazirejka, ki ni pila vina in ničesar, kar bi moglo vpijaniti; in vendar, ker je vedela, da bo hudič mnoge motil, da vino ne more biti delo dobrega Boga, da je treba torej priznati, da biva tudi neki hudoben bog, stvarnik hudodega, zato je sveta devica, večna sovražnica zmote in satana, da bi zaterla tisto krivo vero, prosila svojega božjega sinu, naj da vina svatom v Kani, in pokazala je s tem, da se vino, zmeru o, po pravici sme uživati. — Ali je Marija s tem stopila v boj zoper abstinenco? Gotovo ne! In h čemu? Saj je abstinence sama na sebi nekaj čisto indiferentnega. Človek more biti abinent brez

greha, kakor brez zasluženja. Taki so vsi, ki ne pijo, ker nimajo kaj. Le slab namen stori abstinenco pregrešno, prav kakor jo dober namen stori zaslužljivo. Tudi to uči Savoy v svoji knjigi str. 18 id. Abstinenca je pregrešna, če se človek zdeži vina iz skoposti, iz napuha, iz zaničevanja darov božjih, iz praznovanja, abstinenca je nasproti čednost, pa samo narurna čednost brez vrednosti pred Bogom, če se zveršuje iz dobrega, pa le posvetnega namena, n. pr. iz varčnosti, zaradi zdravja itd. Vrednost pred Bogom dobi še le, ko se zveršuje iz nadnaravnega nagiba, kakor so jo zverševali svetniki in drugi veliki asceti naše katoliške cerkve, ki so se zdržali navadno ne le vina in vsega, kar more vpijaniti, temuč tudi mesa, mnogi tudi mleka in jajec in rib, nekateri, kakor zlasti naš oče sveti Frančišek, naš sveti Janez-Jozef od Križa, celo vode, kar je blizu najtežje. Kaj so guttemplerji, kaj razni vegetarijanci proti tem pravim abstinentom? Kar proti Kristusu, Mozesu in Eliji moderni hungerkünstlerji. Komedijanti! Nam se torej ni treba od guttemplerjev učiti abstinence.

Vender priznavamo: da bi bil kateri naših velikih zadržnikov posebno mnogo pijancev spreobrnil, ali, da bi bil imel sploh ta namen, to se ne bere. Slavni p. M a t h e w, dika Vašega reda, je imel sicer ta namen in je dosegel tudi res velikanske, čudovite vspehe, vender pač ne tolikanj sè svojo abstinenco ko se svojo osebno ljubeznivostjo in gorečo zgovornostjo, in tudi njegovi vspehi so bili bolj trenutni ko trajni, kakor je moral naposled sam skušati na svojo veliko žalost. Če se temu pravemu poslancu božjemu delo ni posrečilo, kaj moremo pričakovati od sedanjih posvetnih zelatorjev? Francoski učenjak Dr. Jacques Bertillon, ki je morda najbolj do živega šel tej reči, piše („L'Alcoolisme et les moyens de le combattre jugés par l'expérience, Paris 1904, Lecoffre“ str. 215): „Prizadevanje treznostnih družeb za spreobrnjenje pijancev je že naprej obsojeno h brezuspešnosti. Tiskane razprave, slikani lepaki, krasni govori, vse to je zgubljen trud; kedor je pil, bo pil. Q u i a b u, b o i r a! Največ se je storilo zoper aljkohol na Švedskem in Norveškem, in vender je prav tam, po ulicah v Stockholmu in Kristijaniji, našel Bertillon največ in najhuje pijanih ljudi. Primerite str. 81, 180, 190, 210 v njegovi knjigi. Pijačevanje je sploh severska posebnost, kakor pravi sloveči danski konvertit Jörgensen, ki ve povedati tudi vzrok te posebnosti. „Ali veste“, tako je vprašal neki moderni norveški pisatelj monakovskega kolega, „ali veste, zakaj se pri nas tako strašno pije? To pride od tod, ker so zimske noči tam gori tako dolge in potem pa tudi v Boga ne verujemo.“ „Tudi na Danskem so zimske noči dolge,“ dostavlja Jörgensen, „in tudi mi mladi Danci nismo verovali v Boga“. Nadalje slavi treznost katoliškega ljudstva v Rimu v nasprotju s pijačevanjem protestantskih, nevernih Dancev v Kjobenhavnu. (Römi-che Mosaik, Einsiedeln 1906. str. 12, 36.)

Kje imamo potem takem tudi mi iskati glavno orožje v boju zoper aljkoholizem, ako ne v katoliškem prepričanju in vzgoji volje temu prepričanju primerne? Ta vzgoja pa se ne bo zveršila s kakim modernim pojanjem, temuč, jaz mislim, da le sè staro kerščansko splošno ljubeznijo, tisto ljubeznijo, ki jo opisuje sv. Pavelj 1. Kor. 13: Charitas patiens est, benigna est; charitas non aemulatur, non agit perperam itd. id.